

Sygn. akt I CSK 2601/22

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku P. spółki akcyjnej w W.
z udziałem P. spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym 9 lutego 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ostrołęce
z 20 października 2021 r., sygn. akt I Ca 377/21,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika 240,00 (dwieście
czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na pierwszej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Skarżący przedstawił wątpliwości ujęte w pytaniu: „Czy w przypadku zmiany przeznaczenia nieruchomości, w szczególności z rolnej na przeznaczoną pod zabudowę, po wybudowaniu urządzeń przesyłowych, wysokość odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości, jako składnika wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, należy określać przy uwzględnieniu przeznaczenia nieruchomości aktualnego w dacie sporządzenia operatu szacunkowego określającego wysokość tego wynagrodzenia, czy też przeznaczenia nieruchomości z daty wybudowania i przystąpienia do eksploatacji urządzeń przesyłowych w przeszłości?”.

Przedstawiona przez skarżącego problematyka nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu oraz na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje

rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ. i z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04 - nie publ.).

Ubocznie należy zauważyć, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się na temat wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wskazując, iż jest ono ustalane w związku z ustanowieniem na podstawie postanowienia sądu służebności przesyłu jako tytułu prawnego do korzystania przez przedsiębiorcę przesyłowego z cudzej nieruchomości, w zakresie niezbędnym do eksploataowania urządzeń i wykonywania innych czynności. Ustawa nie wskazuje kryteriów ustalania wysokości tego wynagrodzenia, które jest, co należy podkreślić, wynagrodzeniem za obciążenie nieruchomości ograniczonym prawem rzeczowym. Oznacza to, że wynagrodzenie powinno być ustalane każdorazowo indywidualnie i dostosowane do okoliczności, w tym zakresu, charakteru i trwałości obciążenia, jego uciążliwości, wpływu na ograniczenie korzystania z nieruchomości przez właściciela, a także zmniejszenia jej wartości. Uwzględnić należy, czy urządzenia przesyłowe służą także zaspokojeniu potrzeb właściciela nieruchomości obciążonej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2012 r., II CSK 401/11, nie publ., z 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12, nie publ., z 8 lutego 2013 r., IV CSK 317/12, nie publ., z 20 września 2012 r., IV CSK 56/12, nie publ., z 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, nie publ., z 5 grudnia 2019 r., III CZP 20/19, nie publ.). Odpowiednie wynagrodzenie za ustanowienia służebności przesyłu (art. 305² § 2 k.c.) powinno więc być ustalone z uwzględnieniem stopnia ingerencji w treść prawa własności i zakresu uszczerplenia tego prawa. Brak w art. 305² § 2 k.c. kryteriów określenia rozmiaru odpowiedniego wynagrodzenia oznacza, że ustawodawca pozostawił Sądowi swobodę polegającą na indywidualizacji ocen w tym zakresie, dokonywanych w ramach swobody jurysdykcyjnej na podstawie określonego stanu faktycznego, które mogą także wynikać z ogólnych reguł porządku prawnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 lipca 2021 r., II CSKP 138/21, nie publ.).

Wobec powyższego nie można uznać, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).